

สวรรส.ประเมินผลการถ่ายโอน สอ.ไป อบต.

อาจารย์สมพันธ์ เตชะอธิก นักวิจัยจากสถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข (สวรส.) เปิดเผยว่า กระทรวงสาธารณสุขมีการวางแผนถ่ายโอนสถานบริการสาธารณสุขซึ่งเริ่มจากสถานอนามัยซึ่งอยู่ในพื้นที่และใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุดก่อน โดยมติคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กำหนดให้มีการถ่ายโอนสถานอนามัยจำนวน 35 แห่ง แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับรางวัลการบริหารจัดการดีเด่น และเข้าร่วมโครงการหลักประกันสุขภาพ ซึ่งมีทั้งหมด 30 แห่งใน 23 จังหวัด โดยบุคลากรต้องมีความสมัครใจถ่ายโอนด้วย เพื่อให้ภารกิจของสถานอนามัยที่จะถ่ายโอนเกิดความต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพมากที่สุด จึงมีการจัดตั้งคณะอนุกรรมการส่งเสริมการถ่ายโอนภารกิจสาธารณสุขให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับจังหวัด และคณะทำงานประเมินความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการการกระจายอำนาจฯ และกระทรวงสาธารณสุขกำหนด ซึ่งจากการดำเนินงานตามขั้นตอนกระบวนการ พบว่า มี อบต./เทศบาล ที่ผ่านการประเมินความพร้อม 16 แห่งใน 13 จังหวัด

นอกจากนี้ สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข (สวรส.) ยังได้รับมอบหมายจากกระทรวงสาธารณสุข ให้ทำหน้าที่เป็นผู้ทำวิจัยและพัฒนาระบบการประเมินผล ตลอดจนถอดบทเรียนจากการถ่ายโอน สอ.ไป อบต. โดย สวรรส.ต้องศึกษาการจัดตั้งกลไก และการดำเนินงานถ่ายโอนที่เกิดขึ้นจริง โดยเทียบกับหลักการ หลักเกณฑ์ และเงื่อนไขสำคัญที่มีการกำหนดไว้ ศึกษาความเปลี่ยนแปลงอื่นๆ และผลกระทบที่เกิดจากการถ่ายโอน เพื่อนำไปจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายกลไก โครงสร้าง เงื่อนไข และองค์ประกอบที่เหมาะสมกับการถ่ายโอน

อาจารย์สมพันธ์ กล่าวต่อไปอีกว่า การถ่ายโอนสถานอนามัยให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นไปตาม พ.ร.บ. กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2542 ที่กำหนดให้รัฐกระจายอำนาจไปสู่ท้องถิ่น เพื่อให้ประชาชนในพื้นที่รู้จักการพึ่งพาตนเองและมีอิสระในการกำหนดนโยบาย การปกครอง การบริหาร การเงิน การคลัง ตลอดจนบุคลากรทางด้านสาธารณสุข ซึ่งในการทำวิจัยมีกรอบแนวคิดการประเมินผลจะดูตั้งแต่ต้นนโยบายของส่วนกลางที่จะนำไปสู่ข้อกฎหมายหรือกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง งาน เงิน คน สถานที่ ตลอดจนการมีส่วนร่วม โดยกระบวนการถ่ายโอนต้องสร้างให้เกิดความน่าสนใจเพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงของคนในพื้นที่ ให้ได้มีส่วนร่วมคิด ตัดสินใจวางแผน และร่วมกันปฏิบัติในทิศทางเดียวกัน โปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ นอกจากนี้ยังนำไปสู่ผลดีต่างๆ อาทิ บุคลากรทางด้านสาธารณสุขและประชาชนเกิดความพึงพอใจ รวมถึงการมีระบบบริการสุขภาพที่ดีขึ้น ในด้านงานบริการจัดการจะทำให้เกิดประสิทธิภาพในการจัดการงาน เงิน คน วัสดุอุปกรณ์ และเทคโนโลยีสอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาล คือ มีความรับผิดชอบ ตรวจสอบได้ โปร่งใส และคุ้มค่า เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม การศึกษาครั้งนี้จะใช้วิธีการที่หลากหลาย ด้วยการผสมผสานการศึกษาเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ เพื่อใช้เป็นกระบวนการในการตอบคำถามให้ครอบคลุมทุกประเด็นและถูกต้องสมบูรณ์ โดยมีขั้นตอนตั้งแต่การศึกษาจากเอกสารและรายงานต่างๆ เช่น เอกสารแนวคิด ทฤษฎี กฎหมาย กฎระเบียบและคำสั่ง และรายงานของคณะทำงานที่เกี่ยวข้องกับการกระจายอำนาจด้านสุขภาพ การสัมภาษณ์ลึกและสังเกตการณ์การทำงานของบุคคลที่

เกี่ยวข้องทั้งในระดับส่วนกลางและในพื้นที่จังหวัดที่มีการถ่ายโอน โดยดูแนวคิดขอบเขต และลักษณะการดำเนินงานที่ควรจะเป็นตามหลักการ และที่แท้จริงในการปฏิบัติ ตลอดจนผลกระทบที่เกิดขึ้นกับประชาชน ซึ่งรายงานผลการศึกษานำเสนอต่อที่ประชุมผู้ทรงคุณวุฒิด้านการกระจายอำนาจสุขภาพและที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ข้อคิดต่อแนวคิดและแนวทางการบริหาร การระบบสุขภาพของท้องถิ่น พร้อมให้ข้อเสนอแนะต่อประเด็นการอภิปรายผลและข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษาไปใช้